

Deloitte Accountants B.V.
Colosseum 1
7521 PV Enschede
Postbus 672
7500 AR Enschede

Tel: (088) 2882888
Fax: (088) 2889857
www.deloitte.nl

Accountantsverslag voor het boekjaar 2009

10 mei 2010

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu

Deloitte Accountants B.V.

Colosseum 1
7521 PV Enschede
Postbus 672
7500 AR Enschede

Tel: (088) 2882888
Fax: (088) 2889857
www.deloitte.nl

Aan de regioraad van
Regio Twente
Postbus 1400
7500 BK ENSCHEDE

Datum	Behandeld door	Ons kenmerk
10 mei 2010	drs. H. Altink RA	APS-19829a/466070/TSN/IvO AS/2 2110B-3
Onderwerp		Uw kenmerk
Accountantsverslag inzake controle jaarrekening 2009		-

Geachte leden van de regioraad,

Wij hebben de jaarrekening 2009 van de Regio Twente, opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur, gecontroleerd. Bij deze jaarrekening hebben wij op 10 mei 2010 een goedkeurende accountantsverklaring verstrekt.

Dit accountantsverslag bevat onze bevindingen. In de managementsamenvatting zijn de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen weergegeven en is de prioriteit aangegeven van onze aanbevelingen. Deze bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel. Deze samenvatting kunt u gebruiken om gedurende de komende periode de follow-up van de bevindingen en aanbevelingen te bewaken. Het verslag zelf is een nadere toelichting op deze bevindingen.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en stellen het op prijs om dit verslag met u te bespreken en uw eventuele vragen te beantwoorden.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

H.J. Boere RA

Inhoud

Managementsamenvatting	3
1. Inleiding	4
1.1 Opdracht	4
1.2 Toleranties	5
1.3 Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd	6
2 Controlebevindingen jaarrekening 2009	7
2.1 Evaluatie fouten en onzekerheden	7
2.2 Jaarverslaggeving	7
2.3 Single Information Single Audit	8
3 Controle rechtmatigheid	8
3.1 Implementatie rechtmatigheid in uw gemeenschappelijke regeling	8
3.2 Bevindingen rechtmatigheidscontrole	9
4 Ontwikkelingen en analyse vermogen en resultaat	10
5 Administratieve organisatie en interne beheersing 2009	13
5.1 Algemeen	13
5.2 Automatisering	13
6 Frauderisico	14

Regio Twente
Enschede

Managementsamenvatting

Wij hebben onze controle uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties:

Goedkeuringstoleranties		
Fouten	1% van het totaal van de lasten (begroting na wijziging)	€ 958.000
Onzekerheden	3% van het totaal van de lasten (begroting na wijziging)	€ 2.877.000

Door de regioraad is de rapporteringstolerantie vastgesteld op € 100.000.

De belangrijkste bevindingen en de daaraan gekoppelde adviezen hebben wij in deze paragraaf opgenomen.

Onderwerp en verwijzing	Bevinding	Impact/risico	Advies	Prioriteit
Accountantsverklaring getrouwheid (§ 2.1)	Goedkeurend	Geen	Geen	N.v.t.
Accountantsverklaring rechtmatigheid (§ 2.1)	Goedkeurend	Geen	Geen	N.v.t.
Resterende fouten en onzekerheden (§ 2.1 en § 3.2)	Het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels (€ 127.650)	Het niet voldoen aan de Europese aanbestedingsregels	Naleven Europese aanbestedingsregels	Midden
Advisering n.a.v. interim-controle 2009 (§ 5)	Adviespunten inzake interne beheersing geldstromen uit hoofde van Agenda van Twente en Twentse Innovatieroute	Budgetoverschrijdingen	Het implementeren van de in de notitie 'Beleidskader AVT/IPT' opgenomen interne beheersmaatregelen	Hoog

Regio Twente
Enschede

1. Inleiding

1.1 Opdracht

Door middel van de door u getekende opdrachtbevestiging d.d. 8 september 2009, met het kenmerk APS-18931/102510/TDJ/CG, hebt u ons opdracht gegeven voor de controle van de jaarrekening 2009 van uw gemeenschappelijke regeling. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van de Regio Twente. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring bij de jaarrekening af te geven.

De jaarstukken bestaan conform het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (hierna BBV) uit een jaarrekening (programmarekening en balans) en een jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen). Onze accountantsverklaring wordt afgegeven bij de jaarrekening. Daarnaast stellen wij vast of het beeld dat wordt gepresenteerd in het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als organisatie mee te maken heeft. Het doel hiervan is tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen die als stevige basis voor de verdere controlewerkzaamheden kan dienen. Het gaat hierbij primair om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt de focus op de risico's in de voor de jaarrekening relevante processen. De uitkomsten van deze processen dienen te resulteren in verantwoorde transacties in de jaarrekening.

Interim-controle

Onze risicoanalyse en daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert hoe meer zekerheid bestaat dat betrouwbare informatie wordt opgeleverd, zowel tussentijds als bij de jaarverantwoording. Omdat deze interne beheersing het gehele jaar goed dient te functioneren, hoeven wij met de aanvang van onze controle niet te wachten totdat de jaarrekening gereed is. Onze controle vindt daarom voor een belangrijk deel reeds in de tweede helft van het boekjaar plaats. Wij onderzoeken tijdens de interim-controle de proces- en programmerisico's om te bepalen of hierin voldoende beheersmaatregelen (de AO/IC) zijn getroffen. Het product van deze fase van de controle is een managementletter met daarin opgenomen verbeterpunten ter verdere optimalisatie van de interne beheersing. De managementletter is op 7 december 2009 aan het dagelijks bestuur en de directie aangeboden. Een samenvatting van de bestuurlijk relevante punten hebben wij opgenomen in de Boardletter, eveneens gedateerd 7 december 2009.

Jaarrekeningcontrole

Wij zijn op 12 april 2010 gestart met de controle van de jaarrekening 2009. Bij aanvang van de controle was de kwaliteit van de ter controle aangeboden conceptjaarrekening en dossiervorming voldoende om onze controle te starten en af te ronden. Wij hebben geconstateerd dat er ten opzichte van vorig boekjaar een verbetering inzake de onderbouwing van bedragen met belegstukken heeft plaatsgevonden. Bij het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden hebben wij de volledige medewerking van uw medewerkers gehad.

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften (het BBV) en of de posten in de jaarrekening juist, volledig en betrouwbaar zijn en de baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Ook stellen wij vast dat de posten goed zijn toegelicht. Bij deze controle hanteren wij bepaalde marges. De maximaal toe te passen marges zijn vastgelegd in het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten (het BAPG).

De doelstelling van de controle is het afgeven van een accountantsverklaring bij de jaarrekening. In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle.

1.2 Toleranties

De accountantscontrole is onder meer gebaseerd op risicoanalyses en deelwaarnemingen, waarbij toleranties worden gehanteerd.

Goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten (in de jaarrekening) of onzekerheden (in de controle) aangeeft, die in een jaarrekening mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. Deze tolerantie is bepalend voor het oordeel omtrent de strekking van de af te geven accountantsverklaring.

In de door u vastgestelde controlenormen heeft u de in het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BAPG) opgenomen minimumeisen ten aanzien van deze goedkeuringstolerantie aangehouden (op basis van de lasten opgenomen in de kolom begroting), namelijk:

Strekking accountantsverklaring:				
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperving	Oordeel- onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Regio Twente
Enschede

De totale lasten (volgens de kolom begroting na wijziging) voor resultaatbestemming in uw jaarrekening 2009 bedragen € 95,9 miljoen. Op grond van de door u vastgestelde toleranties zal de goedkeurende strekking van de accountantsverklaring niet worden aangetast, wanneer de fouten respectievelijk onzekerheden het totaalbedrag van € 959.000 respectievelijk € 2.877.000 niet overschrijden.

Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie voor fouten en onzekerheden in het door de regionaad vastgestelde controleprotocol is bepaald op € 100.000. Dat wil zeggen dat wij de door ons geconstateerde fouten of onzekerheden die dat bedrag overschrijden rapporteren in dit verslag van bevindingen.

1.3 Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de beroepsorganisatie van registeraccountants (het NIVRA) opgenomen in de “Nadere Voorschriften inzake onafhankelijkheid van de openbaar accountant” (hierna: NVO) en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de NVO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed. In de volgende tabel zijn de door Deloitte in 2009 geleverde diensten opgenomen.

Controle gerelateerde diensten
<ul style="list-style-type: none">• Controle jaarrekening 2009
<ul style="list-style-type: none">• Controle bijzondere verantwoordingen 2009
Adviesdiensten
<ul style="list-style-type: none">• N.v.t.

Op basis van onze toetsing aan het ‘normenkader’ en waar nodig aanvullend getroffen maatregelen concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de Regio Twente in 2009 voldoende is gewaarborgd.

2 Controlebevindingen jaarrekening 2009

Bij de jaarrekening 2009 van Regio Twente hebben wij op 10 mei 2010 een goedkeurende accountantsverklaring afgegeven voor de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. Deze accountantsverklaring is u separaat toegezonden. De tekst van deze verklaring is in uw jaarrekening opgenomen.

In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de jaarrekening 2009.

2.1 Evaluatie fouten en onzekerheden

Wij hebben bij onze controle geen getrouwheids- en rechtmatigheidsfouten in de jaarrekening geconstateerd groter dan de volgens het BAPG geldende kritische grenzen. Daarom hebben wij een goedkeurende verklaring verstrekt ter zake van het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de in de jaarrekening opgenomen baten, lasten en balansmutaties. De rapporteringstolerantie voor fouten en onzekerheden in het door de regiораad vastgestelde controleprotocol is bepaald op € 100.000.

Wij hebben de volgende fout vastgesteld die de rapporteringstolerantie overschrijdt:

- het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels tot een bedrag van € 127.653 dit betreft een rechtmatigheidsfout.

Omdat deze fout kleiner is dan de controletolerantie heeft dit geen gevolgen voor de goedkeurende strekking van de accountantsverklaring.

2.2 Jaarverslaggeving

Voor de paragrafen in het jaarverslag zijn door het BBV slechts beperkte inrichtingsvoorschriften gegeven. Wij zijn van mening dat op toereikende wijze vorm is gegeven aan de paragrafen en dat deze goed inzicht geven in de activiteiten op de betreffende terreinen.

Het jaarverslag is door ons niet inhoudelijk beoordeeld, wel hebben wij vastgesteld dat deze niet in strijd is met de jaarrekening.

2.3 Single information Single audit

De procedure die uw gemeenschappelijk regeling over 2009 moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is niet wezenlijk gewijzigd. Conform een vast, voorgeschreven stramen worden periodiek diverse documenten aan het CBS aangeleverd.

Op grond van het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2009 vallen onder SiSa. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Wij hebben de controle op deze regelingen uitgevoerd op basis van de door u opgemaakte SiSa-bijlage en de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2009.

	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
6	Doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen (BDUR) – BZK	Geen	0	N.v.t.
59A	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	Geen	0	N.v.t.
62A	Regionale mobiliteitsfondsen	Geen	0	N.v.t.

Op basis van de uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de opgave geen fouten of onzekerheden bevat.

3 Controle rechtmatigheid

3.1 Implementatie rechtmatigheid in uw gemeenschappelijke regeling

Ingevolge het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BAPG) heeft de accountantscontrole vanaf 2004 naast de controle op de getrouwheid van de jaarrekening ook betrekking op de financiële rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties. Voor deze rechtmatigheidscontrole is de getrouwheidscontrole uitgebreid met drie nieuwe criteria, namelijk het begrotingscriterium (boekings binnen het begrote bedrag), het M&O-criterium (juistheid verstrekte gegevens inzake subsidies en uitkeringen) en het voorwaardencriterium (naleving van in wet- en regelgeving opgenomen voorwaarden zoals prestaties, termijnen en administratieve verplichtingen). In de volgende paragraaf geven wij een overzicht van onze bevindingen betreffende deze drie criteria.

In 2009 zijn op basis van een risicoanalyse voor de belangrijkste financiële processen interne controles uitgevoerd. In de managementletter hebben wij de directie geïnformeerd over de kwaliteit en de stand van zaken van de verbijzonderde interne controlewerkzaamheden. De bestuurlijk relevante punten uit de managementletter hebben wij opgenomen in de Boardletter. In hoofdstuk 5 van dit rapport hebben wij de belangrijkste punten van de Boardletter opgenomen.

3.2 Bevindingen rechtmatigheidscontrole

Begrotingscriterium

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de regio raad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de kadernota 2009 van het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten (PRPG). Daaruit blijkt dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. De regio raad kan nadere regels stellen voor het bij het oordeel van de accountant laten meewegen van kostenoverschrijdingen, die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid en kostenoverschrijdingen bij open-einde regelingen. In die gevallen dat de regio raad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende accountantsverklaring kan worden gegeven, worden betrokken. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. Daarnaast moet de accountant in het verslag van bevindingen deze kostenoverschrijdingen, waarvan het dagelijks bestuur in de jaarrekening moet aangeven dat ze nog dienen te worden geautoriseerd door de regio raad, aan de orde stellen.

Uit de programmarekening blijkt dat de werkelijke lasten op de programma's hoger zijn dan hetgeen hiervoor begroot (na wijziging). In de toelichting op de programmarekening (hoofdstuk 9.12 'Analyse begrotingsrechtmatigheid') zijn de begrotingsafwijkingen op programmaniveau uiteengezet. Zoals uit de analyse van de programmarekening blijkt, worden de hogere lasten grotendeels gecompenseerd door hogere baten. Uit de toelichting blijkt dat deze overschrijdingen passen binnen het door de regio raad vastgestelde beleid. In dit kader verwijzen wij naar hoofdstuk 9.12 van de jaarrekening.

Regio Twente
Enschede

M&O-criterium

Als onderdeel van onze controleopdracht dienen wij na te gaan of het M&O beleid, gelet op de mogelijkheden die er zijn, voldoende actueel is. Wij hebben geconstateerd dat in voorkomende gevallen in de verordeningen en procedures bepalingen zijn opgenomen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik. Wij hebben op het gebied van M&O-beleid geen onrechtmatigheden aangetroffen.

Voorwaardencriterium

Uw gemeenschappelijke regeling moet voldoen aan een veelheid van externe en interne wet- en regelgeving. Wij zijn bij onze controle op het voorwaardencriterium uitgegaan van het door de regioraad op 17 februari 2010 vastgestelde normenkader voor de accountantscontrole.

Wij hebben geconcludeerd dat de interne controlewerkzaamheden toereikend zijn uitgevoerd en voldoende waarborgen bieden om hier in het kader van de jaarrekeningcontrole op te kunnen steunen.

Uit de verbijzonderde interne controlewerkzaamheden blijkt dat in één geval een dienst niet conform de Europese aanbestedingsregels is aanbesteed. De totale omvang van deze fout bedraagt € 127.653.

Daarnaast is in het kader van Europese (aanbestedings)regels sprake van diensten waarop het Besluit Aanbestedingsregels voor Overheidsopdrachten (Bao) beperkt van toepassing is. Voor deze opdrachten dient de bekendmaking achteraf van de gunning binnen een bepaalde periode plaats te vinden (in het Publicatieblad van de EG). Aan deze voorwaarde is niet in alle gevallen voldaan. Het ministerie van BZK / Platform Rechtmatigheid heeft het niet juist naleven van deze bekendmaking beschouwd als een procedurefout en hieraan voor het rechtmatigheidsoordeel geen financiële gevolgen verbonden. De accountant dient deze procedurefout wel te rapporteren.

Omdat geen fouten groter dan de goedkeuringstolerantie zijn aangetroffen hebben wij een goedkeurende accountantsverklaring voor het rechtmatigheidsaspect verstrekt.

4 Ontwikkelingen en analyse vermogen en resultaat

In de volgende paragrafen geven wij onze analyse van het resultaat en vermogen van uw gemeenschappelijke regeling.

In de verslaggevingsregels van gemeenschappelijke regelingen, het BBV, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Bij de resultaatbepaling mogen geen mutaties in het eigen vermogen plaatsvinden. De meeste mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Dit geldt niet voor de terugbetaling van een deel van het positieve resultaat aan de deelnemende gemeenten.

Regio Twente
Enschede

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 7.298.000 nadelig. Per saldo is € 131.000 gedurende 2009 aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijke nog te bestemmen jaarresultaat € 7.167.000 nadelig bedraagt. Zoals toegelicht in hoofdstuk 2.1 'Het Bestemmingsvoorstel' van het jaarverslag wordt dit nadelige saldo veroorzaakt door de uitgaven in het kader van de 'Agenda van Twente' en de 'Twentse Innovatieroute'. Hiervoor zijn in 2009 bijna € 8,1 miljoen aan lasten geweest. Het is de bedoeling deze lasten te dekken uit toekomstige (extra) dividenduitkeringen van Twence BV.

Eigen vermogen

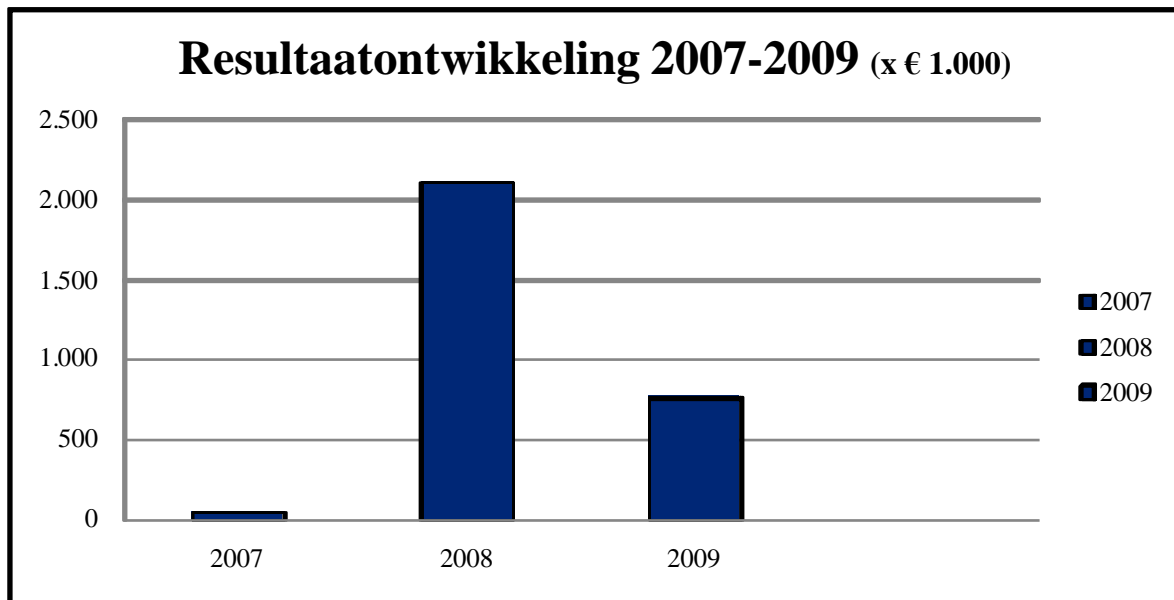
In onderstaand overzicht hebben wij de mutaties in het eigen vermogen schematisch weergegeven (x € 1.000):

Ontwikkeling Eigen Vermogen	2008	2009
Stand van eigen vermogen per 1 januari	91.673	90.356
Tussentijdse mutaties in de reserves	103	-131
Uitkering deel resultaat voorgaand boekjaar aan gemeenten	-145	-1.738
Subtotaal	91.631	88.487
Nog te bestemmen resultaat boekjaar	-1.175	-7.167
Directe mutatie ten laste van reserve	-100	12
Stand van eigen vermogen per 31 december	90.356	81.332
Eigen vermogen in % van het balanstotaal	43%	39 %

Het eigen vermogen is in 2009 met een bedrag van € 9 miljoen afgenomen. Deze afname laat zich verklaren doordat in het kader van de 'Agenda van Twente' en de 'Twentse Innovatieroute' nog geen (dividend) baten zijn gerealiseerd.

Resultaat

Hierna geven wij een overzicht van de ontwikkeling van het resultaat voor bestemming van 2007 tot en met 2009 (exclusief uitgaven in het kader van de 'Agenda van Twente' en de 'Twentse Innovatieroute' in 2009 ad bijna € 8,1 miljoen.)

Het resultaat voor bestemming over 2009 (exclusief lasten in het kader van Agenda van Twente en Twentse Innovatieroute) laat een voordelig saldo zien van €761.000 ten opzichte van een voordelig saldo van € 2,1miljoen over het boekjaar 2008.

Voor een meer uitgebreide analyse van het rekeningresultaat over het jaar 2009 verwijzen wij naar de toelichting in de programmarekening.

Weerstandsvermogen

In de paragraaf Weerstandsvermogen van uw jaarverslag bent u nader ingegaan op de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of verzekeringen zijn afgesloten. Deze risico's zijn door u gekwantificeerd op een totaal bedrag van bijna € 38 miljoen (+ PM), waarvan een garantstelling van bijna € 34 miljoen aan Twence BV de belangrijkste post is. Hier tegenover is de actuele incidentele weerstandscapaciteit becijferd op een bedrag van € 3,9 miljoen. Deze weerstandscapaciteit is exclusief de stille reserves (het verschil tussen de waarde in het economisch verkeer en de boekwaarde) van Twence BV en de recreatieparken.

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt geen uitspraak gedaan over de mate waarin het weerstandsvermogen toereikend wordt geacht in relatie tot de geïnventariseerde risico's. Wij adviseren u dit te onderzoeken.

5 Administratieve organisatie en interne beheersing 2009

5.1 Algemeen

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het laatste kwartaal van 2009 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle zijn vastgelegd in de boardletter, welke op 7 december 2009 is uitgebracht aan de regioraad. In het bijzonder vragen wij uw aandacht voor onze bevinding met betrekking tot de Agenda van Twente (AVT) en Twentse Innovatieroute (IPT). Voor onze overige bevindingen en overige aanbevelingen verwijzen wij u naar de boardletter.

Agenda van Twente (AVT) en Twentse Innovatieroute (IPT)

Ten tijde van de interim-controle hebben wij op een aantal aspecten beoordeeld hoe deze geldstromen door de Regio Twente worden beheerst. In algemene zin stellen wij vast dat de interne beheersing van deze geldstromen nog in ontwikkeling is en dat uw organisatie dienaangaande een aantal risico's loopt. Intern zijn deze risico's (zoals budgetoverschrijdingen) ook onderkend. Om deze reden is de notitie 'Beleidskader AVT en IPT' opgesteld, waarin de formele kaders voor de interne procesbeheersing nader zijn uitgewerkt. Deze notitie is op 17 februari 2010 in de regioraad behandeld. In dit kader merken wij op dat de voorfinanciering door Regio Twente inzake 'AVT/IPT' ultimo 2009 € 11,2 miljoen bedraagt. Wij vragen aandacht voor de implementatie en bewaking van de beheersmaatregelen zoals die in de hiervoor genoemde beleidsnotitie nader zijn beschreven.

5.2 Automatisering

Onze jaarrekeningcontrole is primair gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet gericht op het vaststellen van de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Wij hebben bij onze controlewerkzaamheden niet hoeven steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking en hier dan ook geen specifiek onderzoek naar gedaan.

6 Frauderisico

Van de accountant wordt op grond van de regels van de beroepsorganisatie (NIVRA) een professioneel kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening. Ter invulling van deze professioneel kritische houding zal de accountant een inschatting moeten maken van de frauderisico's, zich een beeld moeten vormen van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen en te bezien of deze maatregelen effectief zijn.

Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude dan zal de accountant dit moeten communiceren met, afhankelijk van de aard van de fraude, de direct leidinggevende, het dagelijks bestuur en, in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie) en wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, met de regioraad.

Om invulling te geven aan de eerder genoemde verplichting hebben wij een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met het management van uw gemeenschappelijke regeling, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen daarbij. Van het dagelijks bestuur hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd.

Daarnaast hebben wij conform onze beroepsregels zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die er op waren gericht om het risico van het "omzeilen" van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Tevens hebben wij specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen, controles van schattingen en zijn wij alert geweest op significante en ongebruikelijke transacties.

Hoewel wij zoals hiervoor beschreven een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2009 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.